

PROJEKT "POLOŽAJ ŽENA U LOKALNOJ POLITICI"
Stela Dragica Svračak (GLAS): Lokalna politika ne može biti uspješna bez žena Sa stranačkim kolegama i kolegicama dijelim viziju tolerantnog i modernog hrvatskog društva u kojem su ljudi jednakopravni s istim mogućnostima /// Politika je umijeće "sitnih koraka" u kojima upravo žene mogu dati veliki doprinos /// Žene se moraju „pomaknuti" s donjih mjesata na listama ///

Foto: Privatna arhiva

Stela Dragica Svračak rođena je Slavonka, uspješna poslovna žena, u privatnom poduzetništvu punih 30 godina. Vlasnica je tvrtke koja se bavi klesarstvom, obradom i ugradnjom kamena, ima tvrtku u Austriji i salon koji trenutačno ne radi zbog pandemije.

Od 2011. politički je aktivna u Velikoj Gorici, predsjednica je GLASA-a od osnivanja. Članica je Mjesnog odbora Ščitarjevo u drugom mandatu.

Sa Stelom Svračak razgovaramo o privatnom poduzetništvu, preprekama s kojima se susreću žene koje se žele baviti politikom, ženskoj snazi i zašto je važno imati žene u stranci.

1. Bavite se tipično muškim poslom, postoji li razlika u odnosu prema ženama između poduzetništva i lokalne politike?

Od svoje najranije dobi imala sam priliku odrastati uz ženu, prije svega uz svoju majku koja je bila samohrani roditelj i kao takva snažna žena nije priznavala tipično muške i tipično ženske poslove. Poslovi i obveze koje su stajale ispred nje i u mom okruženju, žene su izvršavale savjesno i uspješno koristeći sve svoje sposobnosti. I rezultati su dolazili. Upravo takva iskustva u djelatnosti i mladosti su me trajno označili kao poduzetnicu i lokalnu političarku.

O odnosima prema poduzetnicama i političarkama bismo mogli dugo razgovarati. Predrasuda i stereotipa ima svugdje, njih prepuštam njihovim vlasnicima i vlasnicama. Bitni su ciljevi od kojih ne treba odustajati. Ako ih postižemo metodama koje uvijek u fokusu imaju poštovanje, povjerenje, toleranciju, timski rad i kreativnost, ciljevi se ostvaruju. Važno je biti uporna i fokusirana i to vrijedi i za poduzetništvo i za lokalnu politiku. To ljudi prepoznaju i vrednuju. A neki u gledalištu mogu i zviždati.

PODUZETNIŠTVO JE UVIJEK RIZIK

2. Treba li više rada, truda i upornosti da bi žena uspjela u poduzetništvu ili u politici?

Svakodnevna odgovornost za kvalitetu proizvoda i usluga, pozicija na tržištu, briga o zaposlenicima, njihovim uvjetima rada i primanjima, moj je model rada. Poduzetništvo je uvijek rizik. Mnogo ljudi ovisi o mojim sposobnostima, naš uspjeh je zajednički, a problemi često samo moji. Poduzetništvo je brza djelatnost na duge staze, naprsto morate zaraditi plaće za svoje djelatnike, morate razvijati posao. Ne postoji trajni uspjeh. Svaki dan je drugačiji, samo je odgovornost trajna.

Politika je „umijeće sitnih koraka“ ona je okvir za funkcioniranje pojedinca i društva u cjelini. Često ne možete vidjeti tako brzo rezultate kao u poduzetništvu, ali vrlo dobro znate kad politika ne funkcioniра. Mi poduzetnici to dobro znamo. I mi žene to dobro primjećujemo. Odmah vidite imaju li ceste nogostupe, rasvjetu, natkrivena stajališta i jesu li uopće održavane. Kakva je komunalna infrastruktura, postoji li dovoljan broj jaslica i vrtića? Ima li moja lokalna zajednica dovoljan broj sportskih i kulturnih sadržaja u kojima naša djeca i mi odrasli možemo kvalitetno ispuniti svoje slobodno vrijeme? Što je s turizmom? Postoje li poduzetnički centri u kojima bismo mogli ostvariti bolje rezultate, zaposliti više ljudi? Imamo li uopće viziju, pa onda i strategiju i planove razvoja našeg grada i okolice? To su ti „sitni koraci“ koji zahtijevaju uporan i precizan rad u kojima upravo žene mogu dati veliki doprinos. Nastojim uvidjeti i upozoriti na probleme, te predložiti rješenja kojima bismo omogućili kvalitetnije standarde života i u tome mi poduzetnički duh može dosta pomoći.

Privatnost i upotreba kolačića

3. Gorički GLAS vodite od samog osnutka stranke, od 2017. Kako je biti žena predsjednica stranke u Velikoj Gorici?

Jednom riječju: Sjajno! Prije svega, mi baštinimo liderstvo poznatih hrvatskih političarki državničkog kova kao što su Savka Dabčević Kučar, Vesna Pusić i današnja predsjednica GLAS-a Anka Mrak Taritaš.

Ove državnice su mijenjale povijest hrvatskog naroda, neustrašivo objašnjavale svoju viziju i uporno nastavljale dalje. Sa stranačkim kolegama i kolegicama dijelim viziju tolerantnog i modernog hrvatskog društva u kojem su ljudi jednakopravni s istim mogućnostima. Poznata je činjenica da smo mi u GLAS-u Velike Gorice kroz politički aktivizam izgradili snažna, životna prijateljstva. Godinama promičemo „politiku s ljudskim licem”, javno progovaramo o problemima, nudimo rješenja, držimo se demokratskih načela, a tolerancija, dogovor i dijalog naši su modeli ponašanja. Imati uza sebe takav tim, a ispred sebe takve uzore, znači otvoren prostor i veliku podršku za kvalitetno bavljenje temama koje zanimaju Velikogoričane i Velikogoričanke.

ŽENE SU POTREBNE LOKALNOJ POLITICI

4. Kakav je, prema vašem mišljenju, položaj žena općenito u lokalnoj politici? Koliko žene sa svojim idejama uspijevaju doći do javnosti i birača?

Položaj žena u lokalnoj politici kako vidim iz mog kuta gledanja nikako nije dovoljno zastupljen. Lokalna politika ne može biti uspješna bez žena. One su u pravilu nositeljice stabilnosti svojih obitelji i šire zajednice. Posluju, poduzimaju različite inicijative, brinu se o članovima svoje obitelji, ulažu u svoja znanja i vještine. Vidimo u svim pa i ovim kriznim, pandemijskim, vremenima koliko su žene pokazale izdržljivost i snagu. One su vrhunske krizne menadžerice i trebaju politici.

Lokalne sredine koje prepoznaju ženu kao političku lidericu vrlo brzo uviđaju da se bolje gospodari resursima, rješavaju problemi, planira i osigurava cjelokupni razvoj. Često ženama u politici nije lako doći do pozicije da se obraćaju javnosti, ali kad se jednom uspostavi dijalog, onda to koriste na razumljiv i koristan način što im u konačnici pomaže jer postaju prepoznatljive. Današnji birači, osobito u lokalnoj politici imaju konkretna pitanja, pa i kritike i nema prostora za prazne parole kao odgovore.

Što je više žena u lokalnoj politici to je život cijele zajednice usklađeniji i bilo bi dobro da svi to konačno shvatimo i prihvativimo. Žene imaju jako puno inicijativa. Evo jednog odličnog primjera. Kolegica iz SDP-a Ivana Mlinar predložila je inicijativu, a ja sam ju podržala, da Grad Velika Gorica osigura svim djevojčicama i djevojkama u osnovnim i srednjim školama higijenska sredstva jer je projekt istraživanja menstrualnog siromaštva pokazao da postoje egzistencijalne razlike i nemogućnost da sebi sve to priušte. Želim da se naš grad pridruži najnovijem primjeru grada Varaždina koji će to financirati iz svog proračuna.

5. Na listama stranaka za Gradsko vijeće žene su obično na mjestima s kojih se ne postaje vijećnik. Neke stranke uporno krše Zakon o ravnopravnosti spolova koji propisuje da žena treba biti 40 posto na kandidacijskim listama. Vjerujete li da će sve stranke napokon početi poštovati tu odredbu?

Odredba o zastupljenosti najmanje 40 % jednog spola poštuje se u sve većoj mjeri, ali taj proces ide sporo, presporo. Sjećam se vremena kad nam je cilj bio 30% i čuđenju mnogih zašto to baš tako mora biti. Sada je situacija mnogo bolja, ali se svakako žene moraju „pomaknuti“ s donjih mjesta na listama. Potrebno je o tome javno govoriti, omogućiti ženi da slobodno iskaže svoje ambicije, bez osuđivanja i predrasuda, osigurati joj podršku i suradnju. Stranke koje zanemaruju ovaj veliki resurs vrlo brzo će uvidjeti propust, jer će im nedostajati cijela dimenzija pogleda i procjena društvenih fenomena i odgovora na njih.

ŽENE TREBA PODRŽATI U BAVLJENJU JAVNIM POSLOM

6. Napreduju li žene u stranačkoj hijerarhiji istom brzinom kao i muškarci ili postoje razlike zasnovane isključivo na spolu?

Opterećenost žena je velika, njena lepeza obveza često je usporava ili zaustavlja na političkom putu. Htjele mi priznati ili ne ovo je muški svijet i oni vladaju politikom. Ako znamo da politika zahtjeva veliki fundus slobodnog vremena za obavljanje aktivnosti, onda je jasno da ženama ide sporije. Ako tome dodamo predrasude i dodatne kriterije, onda je razumljivo da mnoge žene na tom putu i odustaju. Žene trebaju podršku za bavljenje javnim radom i to privatnu i javnu.

U našoj stranci uvijek nastojimo ostvariti takvu podršku, od najsitnijih iskaza poštovanja do konkretnih suradničkih pomoći, u kojima im omogućujemo da rastu i jačaju. U mojoj blizini ne postoje slabe i nevidljive žene, svakoj članici dajemo prostor za njen izražavanje i iskazivanje.

Stranački mehanizmi su često, ali samo na prvi pogled, komplikirani, treba ih upoznati i ako je potrebno mijenjati, kako bismo postigli uvjete da svi članovi i članice dobiju jednake mogućnosti.

7. Postoji li, prema vašem mišljenju, razlika između desnih, lijevih i stranaka centra u odnosu prema ženama članicama u Velikoj Gorici?

Privatnost i upotreba kolačića

Kao liberali s takvom baštinom velikih hrvatskih političarki, godinama njegujemo ravnopravan odnos članova i članica i tu nemamo nikakvih pitanja i problema. Sve predrasude i dvostrukе kriterije smo unaprijed onemogućili našom suradnjom i savezništvom. Ono što vidim u drugim strankama jest upravo potreba da se ostvare iskrena savezništva u kojima zajedničkim naporima ostvarujemo svoje političke ciljeve, a političku dužnost preuzimaju osobe visokih kvaliteta koje uza se imaju prepoznatljive članove i članice tima.

Nevidljivi rad, često prisutan u stranačkim aktivnostima, potrebno je potpisati imenima njihovih autora i autorica. Ne zaboravimo da je stranački aktivista i aktivistica u pravilu volonter, odnosno volonterka i trebamo duboko i iskreno cijeniti taj golemi trud. Imati žene u stranci znači imati veliku snagu i te žene zaslužuju svoju vidljivost.

8. Ako pogledamo press konferencije lokalnih stranaka rijetko na njima govore žene. Koliko se glas žena može čuti u lokalnoj politici?

Javni nastup posebna je vještina kojima žene pristupaju oprezno i određenom dozom bojazni. Možda je razlog i kriterij izvrsnosti koje žene u pravilu nose u svim dimenzijama svog djelovanja. Potrebno je educirati se, vježbati i bez straha progovoriti. Važno je poznavati temu i imati poruku. Ukoliko im se ukaže prilika žene će javno istupati. Pitanje je koliko im se otvaraju takve prilike. Po meni sasvim nedovoljno i premalo imaju priliku za javni istup, a glas žene u lokalnoj politici sveden je na minimum. Zato smatram potrebnim da se žene međusobno podrže i osnaže jer samo takvim načinom i javnim izlaganjima u kojima ukazuju na nepravilnosti rada lokalnih politika glas žene je snažan i važan.

9. Jeste li ikada doživjeli diskriminaciju od stranačkih i političkih kolega samo zato jer ste žena? Ako jeste, kako ste se nosili s takvim situacijama?

Već sam prije naglasila da tuđe predrasude ostavljam njihovim vlasnicima, jer diskriminacija ustvari sužava njihove prostore. Moje je da radim i stvaram i u tome neću odustati.

10. Što bi trebalo promijeniti da se promijeni položaj žena u lokalnoj politici i da one postanu vidljivije?

Lokalna pa i državna politika već neko vrijeme nije rezervirana samo za političke stranke. Danas imamo vrlo značajne građanske inicijative koje su iznjedrile nove političare i političarke. Svjedoci smo nove generacije u politici koja progovara o konkretnim temama na razumljiv način. Tu vidim dodatne prostore da se češće čuje ženski glas, ali i poruku političkim

strankama, pogotovo velikim, da razmisle i promijene način kadroviranja. Žene su konkretnе, odgovorne i marljive i mogu otvoriti i riješiti teme koje su od vitalne važnosti.

Na ženama je da se kontinuirano osposobljavaju za nova znanja i vještine, podižu svijest o vlastitim vrijednostima i mogućnostima, te zajedno sa svojim saveznicima i saveznicama izgrade mreže povjerenja i suradnje. Tako ojačane mogu tražiti i nositi promjene koje se u pravilu odnose na cjelokupnu zajednicu.

11. Hoće li žena, po vašem mišljenju, prije postati predsjednica SAD-a ili gradonačelnica Velike Gorice?

Voljela bih vidjeti i jedno i drugo. Na američke izbore ne mogu utjecati, ali na velikogoričke izbore mogu i želim.

Tekst je objavljen u sklopu Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama Agencije za elektroničke medije.

Poveži se sa [f](#)

Budite prvi koji će komentirati!

B I U S ≡ ≡ „ </> { } [+]

0 KOMENTARI